

stämde till Ekmans förmån, »varvid alltså bemälte assessor kommer att bibehållas och njuta de rättigheter dess innehavande provincialmedici-sysslan, dess upptäckt av brunnen och allmänhetens förtroende böra medföra.»

Som av detta framgår

är det alltså doktor Ekman, som skall ha »upptäckt» den gamla offerkällans hälsobringande vatten och jämte den ovan nämnde Lanner ansvarade för brunnen och badningen jämte »magister Ekman». Lanner var länsmannen Magnus Lanner, född 1735, död 1815 och magister Ekman var komministern här i Lysvik Daniel Larsson Ekman, född 1730, död som kyrkoherde i Lysvik 1795. Av samtida notiser framgår att de skötte brunnen åtskilliga år framåt.

Angående rörelsen vid brunnen kunna vi inhämta följande av en notis i Carlstads Wecko-Tidningar för 4 maj 1782 (med moderniserad stavning liksom i andra citat från äldre tider):

»Efter en ej längesedan gjord resa igenom Fryksdalen kan jag äntligen uppfylla din åstundan med följande:

Vänd!

ÅKE NORÉN 1949

Vilbega
brunn

(1782)

(forts.)

Du och jag med flera hava mycket hört talas om Vålbergs brunn. Somliga hava sagt detta vatten vara enahanda med Loka, andra att det varit balsamiskt, andra att det vore av en särdeles obekant art m. m. Vålberga vatten är lättdrucket, klart o. gott martialiskt och av enahanda halt med våra allmänna järnhaltiga brunnar, men svagare. Brunnen var ej överbyggd på den grund som magister Fernow anförer om denna brunn. Emellertid är inventionen ny och omne novum nostris temporibus gratum (uttytt: allt nytt och bra för vår tid). Flera av allmogen sades här ha övervunnit sina krämpor. Orten är svår i avseende till brunngästernas förplägnad emedan Lysviks socken är den mågraste i Fryksdalen och kan detta ersättas genom en god anstalt om tillförsel från nästliggande socken. Ett litet stycke från brunnen har herr Kullander uppsatt en vacker byggnad och herr Harling ägde vackra rum i sin bostad till brunngästernas bekvämlighet. Flera bonngårdar voro även belägna 1/4 mil från brunnen. Assessoren herr doktor Ekman är här brunnsintendent o. s. v.»